

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

Cene inseratom: Cela stran
din 2000,—, pol strani din 1000,—,
četrt strani din 500,—, 1/8 strani
din 250,—, 1/16 strani din 125,—
Mali oglasi vsaka beseda din 1,—

Vojna na zapadu

Kakor smo poročali v zadnji številki, so se spustili Nemci 9. maja v najsrditeljšo ofenzivo z dvema milijonoma vojakov od Maginotove črte na jugu do Severnega morja. Njihova z najbolj modernimi probojnimi pripomočki opremljena napadalna vojska je bila od začetka navala razdeljena na štiri armade, katere hočemo označiti z rimskimi številkami (I., II., III. in IV.) od juga proti severu.

Naše zadnje vojno poročilo je obsegalo celotni vdor štirih nemških armad v Holandijo (armada IV.), v Belgijo (armada III.), v Luksemburg (II.) in vznemirjevalni napad na Maginotovo črto med rekama Mozela in Ren je vršila armada I.

Nizozemska se vdala

Nevzdržno stanje radi presekanja

Nizozemski (Holandiji) se je koj ob pričetku vdora slabo godilo. Nizozemec ni pravi vojak in tudi ni verjel, da bi bil sploh kdaj napaden. Holanci so se postavili v bran z desetimi divizijami (70 do 77 tisoč mož) in zaupajoč utrdbam ter umetno poplavljenemu ozemlju.

Holandsko obrambo so spravili Nemci koj spočetka v največjo zmedo s številnimi padalci, ki so neprestano zasedali nizozemska obmorska letališča.

Padalci so omogočili nemškim motoriziranim oddelkom in celotni IV. armadi, da je 14. maja presekala z zavzetjem važnega nizozemskega obmorskega mesta Rotterdam vso Holandijo na dva dela in odrezala severni del od južnega.

Preselitev vlade in kraljevske rodbine

Pri tolikih, tako naglih in odločilnih uspehih ni preostajalo nizozemski vladi in kraljevski rodbini drugega, kot da sta se preselili 13. maja zvečer v London v zadnjem trenutku, ker sicer bi bila ujeta kraljica Viljemina z vlado vred. Iz Londona je izdala kraljica 14. maja holandskemu narodu proglas, ki se glasi: »Ko se je pokazalo, da jaz in moja vlada ne moreva svobodno nadaljevati svojih poslov na Holandskem, smo sprejeli težak, toda potreben sklep, da prenesemo svoj sedež izven mej države. Ta prenos bo ostal v veljavi samo, dokler bo to neobhodno potrebno. Čim bo to mogoče, se bomo vrnili na Nizozemsko. Holandska vlada se noče predati, zato holandsko ozemlje, ki je pod našo oblastjo tako v Evropi kakor tudi v Vzhodni in Zapadni Holandski Indiji ostane še nadalje samostojna država, ki ima pravico, da odloča v skladu z zavezniki vladami. V ozemljih, ki so jih zasedli Nemci, naj kraljevine oblasti store vse, kar je v korist prebivalstvu, in naj pomagajo vzdrževati red. Ponovno so že Nizozemsko doletele nesreče, kakršna je sedanja, toda vedno je Nizozemska zopet vstala. To se bo tudi sedaj zgodilo.

Nizozemci, ne obupajte! Naj živi Nizozemski!

Predaja in še nadaljnji odpor

Ker je postal položaj radi zgoraj omenjenega presekanja Holandske po Nemcih dne 14. maja nevzdržen, je razglasil vrhovni poveljnik holandske vojske general Winkelman predajo oborožene sile, da obvaruje deželo pred popolnim opustošenjem in civilno prebivalstvo pred uničenjem. Winkelmanovemu povelju o predaji se ni pokorila nizozemska pokrajina Zeeland, to je otočje v ustju velikih rek Ren in Meuse. Ta pokrajina se je odločila za nadaljevanje odpora. Nekateri nizozemski oddelki so prešli iz južne Nizozemske v Belgijo in bodo tam tvorili novo nizozemsko vojaško silo. Prostovoljna predaja velja samo za holandsko vojsko na kopnem, ne pa za vojno mornarico in letalstvo, ki se bosta borila naprej na strani zaveznikov. Tudi holandska vlada, ki je sedaj v Londonu, bo nadaljevala vojno z Nemčijo.

Belgija v obrambi

Na belgijsko ozemlje, katerega brani okrog 22 divizij Belgijcev — leta 1914. je imela Belgija 117.000 mož pod orožjem, danes morda 600 do 700 tisoč mož — je vpadla III. nemška armada in je bliskovito napredovala z delnim zavzetjem utrd obkrog mesta Liegea in s prehodi preko Albertovega prekopa.

Z mestom Liege so se polastili Nemci važnega oporišča

Belgijsko mesto Liege z utrjeno okolico je ena najvažnejših vojaških postojank in središče belgijske težke industrije.

Že leta 1914. je bila Belgija napadena ravno pri tej točki v začetku avgusta. Trdnjava je takrat padla 7. avgusta. Tokrat je potrebovala nemška vojska za delno zavzetje trdnjavskega pasu okrog Liege štiri dni, in sicer od 9. do 13. maja. Vendar pa Nemci niso zavzeli vseh utrd obkrog mesta, pač pa so jih nekaj obšli. Zavzeli so pa mesto, katero so nekaj dni razne še nezavzete belgijske postojanke obstreljevale s težkimi topovi.

Zavzeto mesto Liege z 200.000 prebivalci ima največji pomen tudi kot središče belgijske težke industrije in v trgovskem oziru. V okolici mesta so znameniti premogovniki in ravno zaradi tega se je razvila tamkaj belgijska težka, predvsem kovinarska industrija. V Liege so velike tovarne orožja, železniških vagonov, lokomotiv ter razne industrije za pridobivanje jekla in cinka. Dalje je okolica mesta bogata na tvornicah, katere izdelujejo čokolado, milo, papir, usnje, predelujejo kavčuk ter proizvajajo razne dele za elektroindustrijo.

V lieških tvornicah je bilo doslej zaposlenih 2250 jugoslovanskih delavcev, večinoma Hrvatov.

Po svetovni vojni je dobilo mesto Liege velik trgovski pomen, ker leži ob reki Meusi in

je po Albertovem prekopu zvezano naravnost z mestom Anvers, ki je najpomembnejše belgijsko pristanišče ob Severnem morju.

Vojaški in trgovski pomen Albertovega prekopa

V prvih dneh vojne na zapadu je bil imenovan poleg trdnjavskega mesta Liegea največkrat Albertov prekop. Ta prekop je bil za Belgijo v vojaškem in trgovskem oziru velikega pomena. vzdolž prekopa, ki veže mesto Liege s pristaniščem Anvers, je cela vrsta utrd. Prekop, katerega so začeli graditi pred devetimi leti in je bil lani izročen prometu, je bil glede napada velika ovira. Dolg je 126 kilometrov, mestoma širok 70 metrov, globok 5 metrov. Plovejo po njem lahko težje trgovske ladje. Albertov prekop je stal tri in pol milijarde din in je bil zaradi živahnega prometa s trgovskimi ladjami za Belgijo mogočno oporišče trgovine, ker je skrajšal trgovski pot od Anversa do Porenja za polovico.

Nauk iz zavzetja omenjenih utrd

Vojaški krogi pripisujejo zavzetju utrd pri Liegeu in ob Albertovem prekopu velik pomen. Strokovnjaki celo trdijo, da je postala s tem zavzetjem dvomljiva nedotakljivost francoske Maginotove utrjene črte. Doprinesen je dokaz, da je vsaka utrdba s primernim vojaškim napadom zavzeta.

Prodiranje Nemcev iz hitro zasedenega Luksemburga

Pri zadnjem navalu Nemcev je bila mala kneževina Luksemburg kaj hitro zasedena od napadalcev, in sicer od II. nemške armade.

Dve oklopni nemški diviziji sta nato vdrla ob reki Mozeli čez Luksemburg v Ardene. Za motoriziranimi oddelki so nastopile močne pehotne kolone in topništvo. Te kolone so potisnile pred seboj čete belgijskih ardenskih lovcev, ki so bili ojačeni s francosko konjenico. Drugi nemški armadi je uspelo, da je prodrla preko Luksemburga na francosko ozemlje in tam zasedla važno postojanko Sedan — to mesto leži pred glavnimi utrdami Maginotove črte, ki teče zapadno od mesta — ob reki Meuse in je raztegnila prodor celo do mesteca Longwy.

Položaj 14. maja zvečer

O položaju na zapadnem bojišču 14. maja zvečer pravi italijansko poročilo, da so bile vse do tega večera opisane strahovite borbe stvarno le spopadi prednjih oddelkov, ki so bili vsekakor veliki in so obsegali mestoma po cele divizije. Od 14. maja naprej pa se je vnela silna bitka ob reki Meusi od Namura v Belgiji do Sedana in južno od Longwya do Montella.

Ker so se Belgijci iz sprednjih postojank v redu umaknili, je bilo omenjenega večera

vidno, da se bo belgijska armada z angleškimi na pomoč poslanimi divizijami spustila v isti bojni črti kakor Francozi v odločilno bitko od Namurja preko Louvaina do pristanišča Anvers ob Severnem morju.

Radi resnega odpora belgijske vojske se je odločila tudi belgijska vlada, da ostane zaenkrat še v prestolnem mestu Bruselj. Za zaščito osrednjih mestnih okrajev so bili izdani posebni ukrepi, tako da bi zamogli motorizirani oddelki belgijske vojske takoj nastopiti proti nemškim padalcem, če bi skušali vdreti v mesto.

Letala in tanki pripomogli Nemcem do napredovanj

Nemci na zgoraj omenjeni črti napadov niso zaustavili, ampak so jih koj nadaljevali z vso silovitostjo letalskih in motoriziranih sil.

Vojaški strokovnjaki pravijo, da je postal nemški sunek na zapad sedmi dan po vdoru podobnih velikanskim kleščam. Ena stran teh klešč skuša zagrabiti in okleniti zavezniško vojsko od severa v prostorih pri Anversu, druga pa napenja vse sile, da bi se zagrizla v osrčje zavezniških armad pri Sedan v Franciji s ciljem — Pariz.

V ofenzivi na zapadu se poslužujejo Nemci istega napadalnega načina kot na Poljskem. Oklopne divizije divjajo kar naprej brez ozira na desno ter levo kritje in na zaledje. Tankom pripravljajo pot ogromno število letal z bombardiranjem vseh vojaških naprav ter zbirališč. Od letalstva podpirane oklopne divizije se zaganjajo neprestano v silovitih sunkih proti fronti in iščejo slabša mesta za proboj. Ko zadenejo in prebijejo najbolj rahle točke, se spustijo v ta manj odporna mesta cele kolone tankov, ki se po prebitju skozi utrdbe razprostoro in razletijo po sovražnem ozemlju kakor velikanska pahljača, ki pa prvi proti skupnemu cilju. Na ta način napadene in iznenadene nasprotno čete so namah med dvema ognjema in v zmedu. Oklopnim oddelkom, ki so večkrat daleč naprej in osamljeni, sledita pehota ter topništvo, da končno veljavno zavzameta in zasedeta po tankih napadeno, razrahljano in kar se tiče vojaških naprav razbito ter uničeno ozemlje.

Opisani način prebijanja utrjenih obrambnih črt je prinesel Nemcem doslej vse zmage na Poljskem in na zapadu.

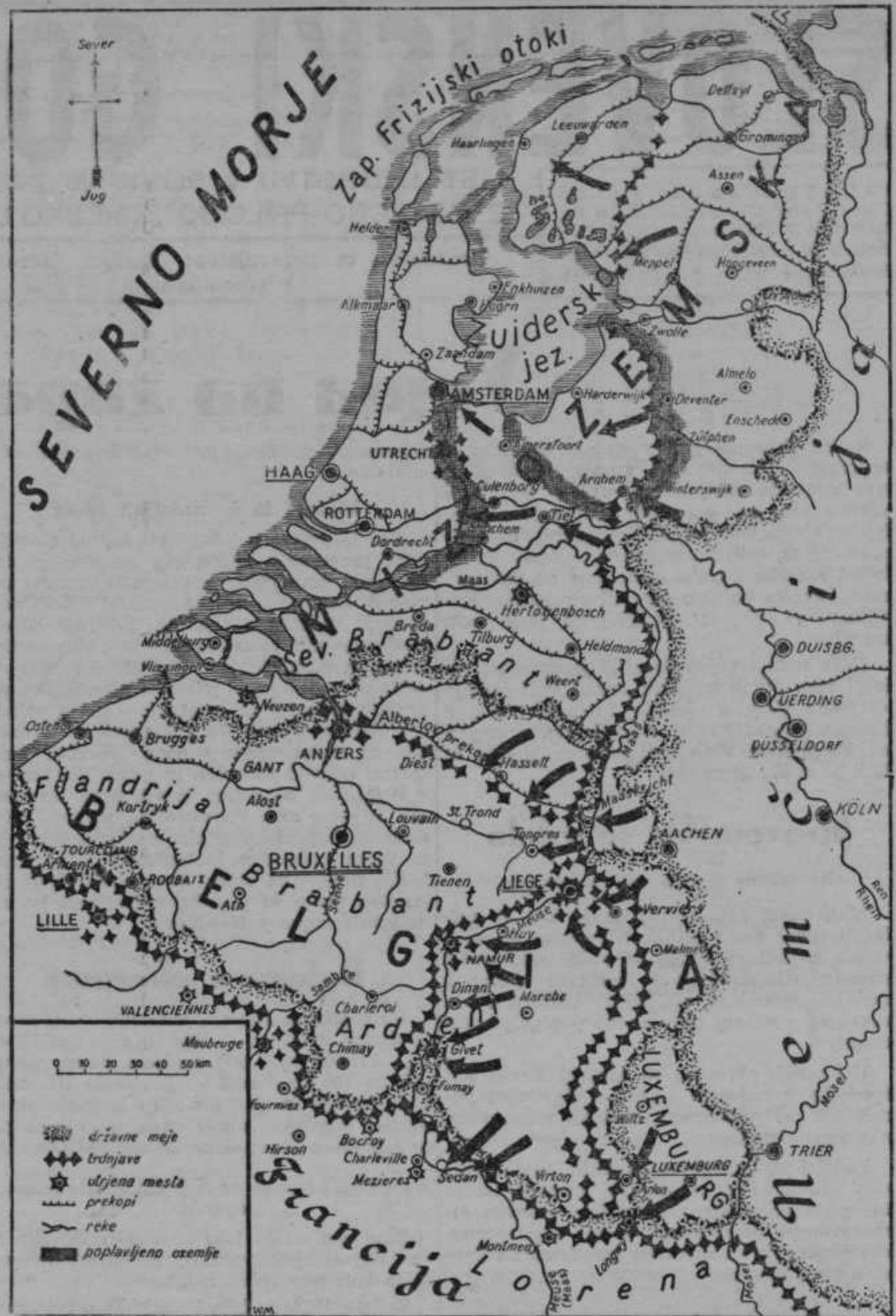
Tudi holandska pokrajina Zeeland se predala

V našem današnjem opisu vojnih dogodkov na zapadu smo poudarili, da holandska pokrajina Zeeland ni sledila predajnemu pozivu holandskega vrhovnega poveljnika generala Winkelmanna, ampak se je postavila Nemcem po robu. Pritisk nemških probojnih sil pa je bil do 18. maja tako silovit, da so v znatni manjšini se boreči Holandci ponudili predajo Nemcem in je bila s tem v dobrih sedmih dneh zavojevana in zasedena vsa Holandija. — Kancler Hitler je imenoval za komisarja v zasedenih holandskih pokrajinah Sais-Inquarta, bivšega avstrijskega ministra.

Umik na belgijski obrambni črti

Istočasno in na isti način kot pri Sedanu so napadle nemške vojske tudi belgijsko obrambno črto od Sedana do Namurja in preko Louvaina do Anversa ob morju. Nemški pritisk z veliko premočjo je bil na to črto tako močan, da so se morale francoske, belgijske in angleške čete umakniti ter zapustiti sovražniku važne ter utrjene postojanke pri Namurju ter Luovainu. Trdnjava Namur in trdnjavski pas pri Liegeu se še junaško branita.

S padcem teh mest je postala tudi obramba belgijske prestolnice Bruslja brezpredmetna. Nemške čete so vkorakale v Bruselj dne 17. maja popoldne. Belgijska vlada je prenesla dan poprej svoj sedež v Bruslja v ob-

morsko mesto Ostende in od tam v Dunkerque.

Tri belgijska okrožja, ki so spadala pred svetovno vojno k Nemčiji, so bila sedaj z dekretom kanclerja Hitlerja zopet združena z rajhom.

Vdor Nemcev pri Sedan

Na pravkar opisani napadalni način je uspelo Nemcem, da so se 17. maja prebili z najmočnejšimi motoriziranimi oddelki pri Sedanu 100 km na široko skozi tako zvano Daldierjevo francosko obrambno črto, ki je sosednja Maginotove, a znatno slabša. Gradili so jo samo 12 mesecev kot kritje za belgijsko mejo. Nemško vojno poročilo pravi, da so zajeli pri tem prebitju 12.000 Francozov z dvema generaloma. Zaplenili so veliko število topov in precej vojnega materiala.

Nemci so nadaljevali nato s tanki pohod v obliki »žepa«. Ta žep se opira na severu na reko Sambre, na jugu pa na pokrajino severno od Rethela (mesto leži na sredi med Sedanom in Reimsom) in zahodno od Sedana.

Težišče glavnih bojev je bilo 18. maja na ozemlju, katerega so zavzele nemške oklopne

divizije med reko Sambre ter mestoma Rethel in Sedan. Nemci so poročali za ta dan napredovanje v okolici važnega prometnega križišča Hirson in nekoliko bolj južno pri Vervinsu. Glavni spopadi so bili v okolici Hirsona, kjer so poskušali Nemci razširiti svoj položaj proti severu do francoske obale, da bi na ta način odrezali vse zavezniške čete, ki se bore v Belgiji. Zavezniški so se odločili v Belgiji za umik, da bi strnili vse sile na francoskem bojišču. Vsa francoska prizadevanja so se usmerila v en cilj: onemogočiti nadaljnje nemško napredovanje v tej smeri. Francosko obrambo na tem nevarnem mestu vodi general Giraud, ki ima velike sposobnosti ter mnogo izkustev in uživa vojaški ugled med Francozi in Angleži.

Predsednik republike Lebrun je z dekretom dne 19. maja imenoval za vrhovnega poveljnika namesto Gamelina 72 letnega maršala Weyganda, ki je bil doslej poveljnik zavezniške armade v maloazijski Siriji. Novi vrhovni poveljnik, ki je dober katoličan, se je proslavil med svetovno vojno in po vojni v borbi poljskih čet proti boljševikom.

Neodločno kolebanje pred odločitvijo v veliki bitki v Franciji

Pri prodiranju v severno Francijo so spremenili Nemci dvakrat smer, vendar pa je ostala napadalna silovitost še vedno ista. Ta silovitost bo ponehala ali se oblačila, ko bodo osamljene motorizirane nemške čete povečale s svojim prodiranjem razdaljo od svojih oporišč za preskrbo z bencinom in strelivom. Najnovejši nemški napad zapadno od St. Quentin ima za cilj, da dosežejo nemški oddelki čez Arras in Calais morje in se polaste Rokavskega preliva med Francijo in Anglijo. Ti oddelki upajo, da bodo odsekali francosko armado od angleških in belgijskih čet.

Belgijci pa, ki tudi razpolagajo z odličnimi motoriziranimi enotami, so zavzeli z največjo naglico nove postojanke. Belgijci se gibljejo v smer, da bi preprečili Nemcem vdor do morja, odkar so se spustili Nemci v napad pri Sedan. Nemci se trudijo, da bi prišli do morja, tudi zato, da bi z zavzetjem morske ožine med Anglijo in Francijo ti dve državi ločili in jima s tem otežkočili prevoz z ene strani na drugo. To bi bil tudi zelo hud udarec za zaveznike. Nemci pa imajo velike težkoče, da pripeljejo svojo pehoto v že prej omenjeni »žep«, katerega so ustvarili s tanki. Načrt novega vrhovnega poveljnika zaveznikov sil Weyganda bi utegnil priti do izraza s prese-

netljivo hitrostjo. Dokler se položaj stalno spreminja, je težko izvesti protinapad večjega obsega. Prišel pa bo trenutek, ko bo po francoski sodbi začel pojemati nemški napad radi izčrpanosti in radi tega, ker se ne bo mogel več oskrbovati s pogonsko silo za svoje številne motorizirane divizije. V zvezi s tem je še treba poudariti, da imajo Nemci na razpolago samo dve železniški progi, kar je pa vsekakor premalo za učinkovito in zadostno oskrbo čet.

Prihajajo pa tudi poročila z zapadnega bojišča, da so v ponedeljek Nemci poskusili tudi napad na pravo Maginotovo črto, vendar pa brez večjega uspeha.

Mirno kri in odprte oči!

Borba, ki se sedaj vodi v Evropi s sredstvi diplomacije in z uničevalnim orožjem, je borba za obstoj narodov in držav. V borbi zmaga in ostane to, kar je krepko in močno in zato tudi življenja sposobno. Kar pa je kilavo in slabo, se ne more vzdržati. Narodu daje moč ne samo gmotna sila, marveč predvsem duh. Duh je, ki oživlja in okreplja, ki daje življenjskost in moč. Narod, čigar vrhovno geslo in vodilo je: »Mi hočemo živeti!« — tak narod živi iz duha. Tak narod ne more propasti, ker ga vzdržuje samozavest. Narod, ki zgubi zavest svoje samobitnosti in pomenljivosti, se sam obsodi na smrt ter si koplje grob. Tak je nauk zgodovine.

Zgodovina daje našemu narodu spričevanje, da se je vedno zavedal svoje samobitnosti in posebne naloge, izvršljive na ozemlju, ki mu ga je naklonila božja previdnost. Iz te trdne podlage je izvajal samozavestni zaključek: Kot narod imam prirodno pravico do obstoja, ki mi je ne sme nihče kratiti. Ta zavest je vedno spremljala naš narod ter mu dajala tisto življenjsko žilavost, ki ga je ohranila pri življenju. Po številu in gmotni sili močnejša plemena, ki so kot sosedi obkroževala njegovo ozemlje ter ga ogrožala, so propadla brez sledu. Slovenski narod pa je vztrajal in ostal.

Slovensko ljudstvo ni bilo čreda brez pastirja, ki drvi in beži tja, kamor jo poženejo. Imelo je vedno svoje pastirje, sinove iz svojih vrst, ki so ga bodrili in hrabril ter mu kazali življenjsko pot. Četudi je moralo naše ljudstvo služiti tujim političnim gospodarjem, vendar se ni navzelo suženjskega duha. To pa je treba priznati, da je večstoletna pod-

rejenost tujenarodni državni misli vzgojila v nekem delu našega ljudstva nekako slabičnost in neodločnost ter sprejemljivost za vplive od strani tujcev, naj se ti vršijo v obliki groženj ali pa obljub. Je to sicer velika manjšina med našim ljudstvom, toda pri številno tako malem narodu, kakršen je naš, se tak pojav ne sme omalovaževati.

Tako razpoloženje ni nikdar dobro, v sedanjih časih pa, ko se odločuje usoda narodov morda za stoletja, je prav škodljivo. Le tak narod, ki je notranje močan, močan v duhu in volji, bo ostal in zmagal. Kdor tega samozaupanja nima, marveč v slabotnosti ždi križem rok, se ne bo obdržal. Ni treba nobene malodušnosti spričo naše maloštevilnosti. So mali narodi na svetu, ki jih gledamo z občudovanjem, kako branijo svoj obstoj, svojo svobodo in neodvisnost. Začasno se te pravice lahko poteptajo od silnejšega, toda zopet bodo vstale izpod nog tlačiteljev, ker so neumrljive. Sicer pa nismo tako maloštevilni, saj stojijo z nami na braniku domovine in države bratje Srbi in Hrvatje.

Iz te samozavesti in duhovne pripravljenosti, ki jo moramo neprestano vlivati v srce in voljo vsakega posameznika iz našega ljudstva, izvira to, kar smo zapisali v naslovu in kar nam je vsak dan potrebno kot vsakdanji kruh: mirna kri! In še nekaj je potrebno: odprte oči. Odprte oči za vse, kar se godi v svetu, okoli nas in med nami. Tuja propaganda dela danes med vsemi narodi. Biti na oprezi proti takšni propagandi, je dolžnost ne samo državnih oblasti, marveč tudi vsakega člana našega naroda. Več oči več vidi, več ušes več sliši. Dolžnost vsakega je, da skrbno pazi na vse, kar bi moglo biti državi in

njeni obrambi v škodo. O tem je treba oblast obvestiti, kakor tudi o razširjevalcih vznemirljivih vesti, ki vzbujajo med ljudstvom zmedo in strah.

»Peta kolona« maršira po vsaki državi in vsakem narodu. Že od nekdanj se je dogajalo, da se je napad na kakšno državo izvršil ne samo od tujega vojaštva, marveč s tujim razvalnim delom v notranjosti države. Sovražnik se zlasti danes trudi, da ustvari svoje postojanke sredi tuje države. Vohuni, ki prihajajo od zunaj ali pa jih je vzredila kot gada na svojih prsih lastna država, napravijo državi veliko škodo, še preden je zunanji sovražnik proti njej izstrelil prvo topovsko kroglo. Ti ljudje, ki se trudijo rušiti državo sredi njenega naroda, tvorijo »peta kolona«, o kateri se danes toliko govori.

Torej odprte oči za gotove ljudi — tujce in njihove tukajšnje prijatelje — in za vsak njihov pokret! Danes ne zadostuje več utrditi si državne meje ter odbijati napadalce, ki pritiskajo od meje v notranjost države. Pozornost in borba mora tudi veljati »peti koloni«. Budno oko za vsak korak, ki ga storijo tujci v naši državi! Prav taka pozornost na vse tiste, ki so njihovi somišljeniki sredi med nami. Državna oblast — vojaška in civilna — ima dolžnost, da v kali zatre vsak poskus ustvariti kakšno sovražno postojanko v naši državi. Vsak zaveden Slovenec, naj pripada temu ali drugemu stanu — razumnik, kmet, obrtnik, delavec — je dolžan, da podpira državno oblast pri izvrševanju te veljavne naloge. Samo z združenimi močmi se more danes zaveden narod obvarovati nesreče, da bi plameni vojne segli tudi na njegovo streho.

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

20

Starec je zamolklo odvrnil:

»Sin, odobravam ga, toda ne morem premagati v sebi bolečine, ker vem, da se podajaš v gotovo smrt!«

Može so Fedorjeve besede presunile. Čutili so, da je velik junak, a njihova dobrosrčnost in pravičnost jim ni dovoljevala, da bi ga pustili kar tako v smrt. Zavedali so se, da so prav tako krivi ko on.

V imenu vseh se je oglašil najstarejši:

»Fedor, če misliš, da bo Balto rešila smrt enega izmed nas, žrebajmo! Ne pustimo, da bi ti šel v smrt. Naj žreb odloči!«

»Tako je, naj žreb odloči!« so vsi pritrdili.

Fedor je smehljalje odkimal.

»Vaše ponudbe ne morem sprejeti. Vi ste mene izbrali za voditelja, zaradi tega jaz odgovarjam za vse, kar se je zgodilo. Tako je torej moja dolžnost, da grem pred poveljnika rdeče vojske.«

Za sinom je spregovoril tudi oče. Pogledal je moše in rekel:

»Pustite, naj moj sin stori, kar se mu zdi primerno in potrebno!«

»Aleksej, tvojim besedam se pokoravamo. Ti si bil vedno moder mož in naš zaščitnik pred krvoločnim Šubinom.«

Fedor je potreboval kos platna, ki bi ga pripel na palico in porabil za mirovno zastavo.

Eden izmed tovarišev je slekel svojo rusko bluzo, raztrgal svojo srajco in polovico obesil na palico.

Fedor je prevzel »zastavo« in se naglo poslovil od očeta in tovarišev. Nato je skočil iz jarka in visoko dvignil svoje znamenje predaje.

Hitro je korakal proti rdeči vojski, a čim bolj se ji je bližal, tem bolj se mu je srce stiskalo od strahu. Po glavi se mu je podilo tisoč misli. Bliskovito naglo so se podile po njej preteklost, sedanjost in bodočnost. Največ je mislil na Natašo. Težko mu je bilo pri srcu, ker se ni mogel posloviti od nje. Ona ni vedela, v kako nevarnost se je podal. Ko bo doznala za njegov korak, bo on najbrž že zapisan smrti...

Klavs je stal pred topovi. Skozi dajnogled je zagledal človeka, ki se je z zastavo v roki bližal četi. Takoj je naročil podčastniku, naj gre prišlecu naproti.

Podčastnik je vzpodbodel konja in oddirjal proti Fedorju.

Ko je Fedor zagledal konjenika, se je ustavil in čakal.

Koliko je jablan. Računajo, da je na svetu okrog 450 milijonov jablan, to je trikrat toliko, kolikor je hrušk. Samo v Zedinjenih državah imajo 100 milijonov jablan. Na drugem mestu je Nemčija s 85 milijonov dreves, kar pa še vedno ne zadostuje za domačo potrebo, na tretjem Francija z 68 milijoni jablan, Hrušk ima največ Nemčija, in sicer 35 milijonov, na drugem mestu so Zedinjene države z 20 milijoni. V normalnih letih dajejo vse jabolane okrog 10 milijonov, hruške pa okrog 3 milijone ton sadja.

15.000 letna palma. Ob vznožju gore Tamborine v Queenslandu (Avstralija) raste mogočna palma, ki so ji dali ime »Ded Peter« in jo naravnoslovci smatrajo za najstarejše bitje na svetu.